

อาหารสมอง
รู้จักวิสกี

วีรกร ตรีเศศ
(รวม 4 หน้า)

เหตุใดเหล่าวิสกีจึงสะกดเป็นภาษาอังกฤษว่า whisky หรือ whiskey ทำจากวัสดุอะไร แตกต่างจากไวน์และบรันดีอย่างไร สูดยอดของวิสกีคือสก๊อตวิสกีจริงหรือ Single Malt ต่างจาก Malt ธรรมดาอย่างไร Bourbon และ Vatted Malt คืออะไร ฯลฯ ทั้งหมดเป็นเรื่องน่ารู้สำหรับทั้งคนที่กินและไม่กินเหล้า ตลอดจนผู้ที่ต้องการปราบการกินเหล้าเพราะหากไม่รู้จักรูปร่างมันคืออะไรอย่างแท้จริงแล้ว การปราบก็จะเป็นเรื่องขบขัน

วิสกีเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มาจากการกลั่นน้ำที่หมักธัญพืช เช่น ข้าว Barley ข้าว Rye ข้าวสาลี ข้าว Barley งอก (Malted Barley) ข้าว Rye งอก (Malted Rye) ข้าวโพด ฯลฯ แต่ละชนิดของธัญพืชก็ให้ชนิดของวิสกีที่แตกต่างกัน และเมื่อผ่านกรรมวิธีต่าง ๆ แล้วยิ่งแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น

วัสดุสำคัญของการผลิตวิสกีคือธัญพืชที่แช่น้ำจนงอกและเอามาตากให้แห้งที่เรียกว่า Malt เบียร์ก็ทำจาก Malt โดยหมัก Malt กับส่วนประกอบอื่น ๆ จนได้ที่แล้วก็เอามาต้ม ส่วนวิสกีนั้นเอาน้ำที่หมักแล้วมากลั่น ส่วนเหล้าไวน์นั้นคือน้ำหมักองุ่นซึ่งหากเอามากลั่นก็ได้บรันดี

กระบวนการสำคัญของวิสกีคือการกลั่น ซึ่งเชื่อกันว่าทวีปเอเชียเป็นต้นแหล่งของความรู้ในเรื่องการกลั่น ทั้งกลั่นน้ำหอมสมุนไพรต่าง ๆ และเหล้า (คนจีนคือต้นตำรับกลั่นเหล้า) ต่อมาความรู้นี้ผ่านเข้ามาทางตะวันออกกลางและไปถึงไอร์แลนด์โดยการนำของหมอสอนศาสนาในศตวรรษที่ 6 และ 7 จากนั้นก็กระจายไปทั่วยุโรป

วิสกี้แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ พวก Malt Whisky ซึ่งทำจากวัสดุ Malted Barley (ข้าว Barley งอก) ทั้งหมด กับอีกพวกคือ Grain Whisky ซึ่งผลิตจากวัสดุทั้ง Malted และ Unmalted Barley (ข้าว Barley ปกติ) ตลอดจนธัญพืชอื่น ๆ ทั้งสองกลุ่มมีวิธีการกลั่นซึ่งแตกต่างกัน

เมื่อมี Malt Whisky และ Grain Whisky ก็เกิดการผสมกันในหลายลักษณะ เช่น (1) Single Malt Whisky คือ Malt Whisky ซึ่งมาจากโรงกลั่นโรงเดียว แต่มิได้มาจากถังหมักเดียวของโรงกลั่น และมีได้มาจากการผลิตปีเดียวกัน ผู้กลั่นรายเดียวนี้จะเอาวิสกี้จากหลายถัง หลายปี มาผสมกันจนได้รสชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของโรงกลั่นตน โดยทั่วไปชื่อของ Single Malt คือชื่อของโรงกลั่นเดิมนั้น เช่น The Glenlivet/ Bushmills/ Yoichi ฯลฯ

(2) Vatted Malt คือ Malt Whisky ที่ผสมกันจากหลายโรงกลั่น ถ้าเห็นป้ายบอกว่า เป็น Pure Malt หรือ Malt เฉย ๆ หรือ Blended Malt แน่ใจได้เลยว่าเป็น Vatted Malt

(3) Blended Whisky หรือวิสกี้ผสมโดยมาจากการผสมของ Malt กับ Grain Whisky วิสกี้ที่เขียนป้ายว่า Scotch Whisky หรือ Irish Whisky จะเป็นการผสมในลักษณะดังกล่าวโดยใช้เหล้า ที่มาจากหลายโรงกลั่นเพื่อให้ได้รสชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของยี่ห้อ นั้น เช่น Chivas Regal/ Black Label

(4) วิสกี้ยอดสุดคือ Cask Strength Whisky ซึ่งได้แก่วิสกี้ที่บรรจุขวดโดยตรงจากถังวิสกี้ เดียว ไม่มีการผสมปนเปกับสิ่งใด วิสกี้ชนิดนี้หาได้ยากและมีราคาแพงมาก

วิสกี้ไม่เกิดการบ่มในขวด มันจะบ่มและมีอายุเพิ่มขึ้นเฉพาะเมื่ออยู่ในถังเท่านั้น อายุของวิสกี้จึงนับจากวันที่กลั่นถึงวันที่บรรจุขวด (วิสกี้ที่อยู่ในขวดนาน ๆ อาจเป็นสิ่งหายากและมีราคาสูง แต่มันไม่ได้มีอายุเพิ่มขึ้นเลย และไม่จำเป็นว่าจะต้องมีรสชาติดีกว่าวิสกี้ที่เพิ่งกลั่นใหม่) การบ่มอยู่ในถังของวิสกี้เป็นเรื่องสำคัญเพราะทำให้เกิดสี กลิ่น และรสชาติ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของส่วนผสมทางเคมีในวิสกี้

ถังบ่มวิสกี้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดรสชาติอันเป็นเอกลักษณ์ ถังไม้ที่นิยมกัน คือถังไม้โอ๊คใหม่ วิสกี้อเมริกันที่เรียกว่า Straight Whiskey เป็นวิสกี้มีอายุจากการบ่มในถังใหม่ที่ทำจากไม้โอ๊คใหม่เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี และกลั่นให้ได้แอลกอฮอล์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยปริมาณ

American Blended Whiskey เกิดจากการผสม Straight Whiskey กับวิสกีที่ไม่บ่มนาน และสร้างกลิ่นและสี ตัวอย่างก็คือ Tennessee Whiskey (Jack Daniel's คือยี่ห้อดัง) ซึ่งเมื่อกลิ้งแล้ว ก็กรองด้วยถ่านที่มาจาก การเผาไม้ต้น Maple (ชนิดที่ใช้น้ำตาลเมื่อเจาะรูเข้าไปในลำต้น) เพื่อให้กลิ้งและรสชาติที่เป็นพิเศษ

ส่วน Bourbon (อ่านว่า-เบอร์-บิน) Whiskey นั้นมีกระบวนการกลิ้งเหมือนกับ Tennessee Whiskey เกือบทุกประการเพียงแต่วิธีการกรองนั้นต่างกันออกไปเพื่อให้ผลผลิตที่มีลักษณะแตกต่างกัน

เขียนถึงตรงนี้ท่านผู้อ่านตาไวคงสังเกตเห็นว่าผมสะกดวิสกีเป็นภาษาอังกฤษแตกต่างกัน มีทั้งมี e และไม่มี e ในสมัยก่อนวิสกีสะกดว่า Whisky โดยไม่มี e จนกระทั่ง ค.ศ. 1870 ชื่อเสียงของ สก๊อตวิสกีตกต่ำมากเพราะโรงกลิ้งปล่อยวิสกีคุณภาพต่ำออกมาเต็มตลาด โรงกลิ้งในไอร์แลนด์และอเมริกาจึงสะกดว่า Whiskey โดยมี e เพิ่มเพื่อบอกว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพเหนือกว่าของสก๊อต

ปัจจุบันคำว่า Whisky โดยทั่วไปหมายถึงวิสกีที่กลิ้งในสก๊อตแลนด์ เวลส์ คานาดา และญี่ปุ่น ส่วนคำว่า Whiskey นั้นใช้กับสินค้าอเมริกัน ถึงแม้ว่าคำของทางการสหรัฐอเมริกาคือ Whisky ก็ตาม

Scotch Wisky หรือที่รู้จักในนาม Scotch อันเป็นที่รู้จักทั่วโลกในปัจจุบัน ต้องกลิ้งในสก๊อตแลนด์เท่านั้น บ่มในถังไม้โอ๊คไม้ต่ำกว่า 3 ปี Scotch โดยพื้นฐานมาจากการผสม ของ Malt และ Grain Whisky โดยหลายยี่ห้อใช้ควันที่เกิดจากการเผาถ่านหินเลน (Peat) มารวม Malt ซึ่ง ทำให้มันมีกลิ่นไหม้เป็นพิเศษ Scotch ที่ขายกันทั่วไปมาจากการผสมทั้งชนิดและข้ามโรงกลิ้ง เฉพาะ Scotch ชั้นดีเท่านั้นจึงจะเป็น Single Malt

เวลาถ่ายรูปฝรั่งตะวันตกจะบอกให้พูดคำว่า Cheese เพื่อให้ภาพออกมาเป็นยิ้มสวยงาม แต่หลายประเทศในอเมริกาใต้คนถ่ายรูปจะบอกให้พูดคำว่า Whisky (wee-skee) ถ้าเป็นบ้านเรามากจะ ให้พูดว่าเป๊ปซี่ (ได้ก้อย่าน้อยใจนะครับ คนติดแผ่นดินไหวที่ไฮติอยู่ได้ตั้งนาน 11 วัน ปีนรอดช่องออกมา ยิ้มแป้นและบอกว่ารอดอยู่ได้เพราะกินโค้ก)

สิ่งชั่วร้ายที่สุดที่โลกสร้างขึ้นภายใต้สิ่งแวดล้อมของรัก โลก โกรธ หลง ก็คือเหล่า
หรือน้ำเปลี่ยนนิสัยซึ่งทำลายผู้คนมากมายตลอดประวัติศาสตร์มนุษยชาติ วิธีเอาชนะมันก็คือไม่เริ่ม
ดื่ม เมื่อไม่มีจุดเริ่มต้น มันก็ไม่มีอะไรไปต่อได้

ความยากจนไม่สามารถผลักดันให้มนุษย์ดื่มเหล้าได้นอกจากว่าเขาเลือกดื่มเอง
แต่เหล้าผลักดันมนุษย์ให้ยากจนได้ ไม่ว่าเขาจะเลือกมันหรือไม่ก็ตาม

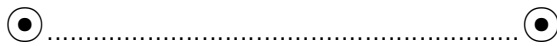
เครื่องเคียงอาหารสมอง

• บ้านเรามีสิ่งประหลาดอย่างหนึ่งคือสถานีรถไฟตรงจุดเดียวกันสามารถเชื่อมต่อสาย
ถึงกันได้จนอาจเรียกได้ว่าเป็นสถานีเดียวกันแต่มีชื่อแตกต่างกัน รถไฟเหาะฟ้า (BRT) มีสถานีชื่ออโศก
แต่รถไฟใต้ดิน (MRT) เรียกสถานีนี้ว่าสุขุมวิท

สำหรับคนไทยกันเองไม่ปวดหัวนักเพราะพอเคยได้ยิน แต่สำหรับคนต่างชาติที่ไม่คุ้นก็
งเพราะลงสถานีอโศกและเดินทางต่อไปอีกโดยขึ้นสถานีที่อยู่ตรงที่เดียวกันแต่ดันไปชื่อสุขุมวิท

• กฎสากลหากสังเกตก็จะพบว่าชอยอยู่ข้างซ้ายมือของถนนที่วิ่งออกนอกเมืองจะเป็น
เลขคี่ (หากเข้าเมืองเป็นเลขคู่) ยิ่งวิ่งออกนอกเมืองหมายเลขจะยิ่งสูงขึ้น ตัวอย่างเช่นสุขุมวิท 1 อยู่
ซ้ายมือของถนนสุขุมวิทขาออกเมือง ยิ่งออกไปทางปากน้ำฝั่งซ้ายจะยังมีหมายเลขชอยคี่สูงขึ้น

การทราบเช่นนี้จะทำให้สามารถขับรถ นั่งแท็กซี่ หาสถานที่ ๆ ต้องการสะดวกขึ้นมาก
และไม่หลงไปผิดทางเมื่อพบถนนและไม่รู้ว่าจะไปทางซ้ายหรือขวาดีเพื่อหาชอยที่ต้องการ

น้ำจิ้มอาหารสมอง

ผมไว้ใจมนุษย์ทุกคน แต่สิ่งที่ไม่ไว้ใจก็คือปีศาจที่อยู่ในตัวเขา

(จาก ภาพยนตร์ "Italian Job")

.....